

Duurzame Netten downscaling the grid

Francies Van Gijzeghem
23 maart 2010

INHOUD

- Centraal versus decentraal
- Biomassa – mogelijkheid en knelpunten
- Warmtenet en stroomproductie - UG
- Vergister – tuinbouwbedrijf
- Energiecluster Ieperlee
- STORG – vakantiepark Molenheide
- Warmtenet Twence
- Bedrijfscluster Brugge
- Conclusie

CENTRAAL vs DECENTRAAL

aspect	centraal	decentraal
Efficiëntie opwekking	+ Groter = technisch beter – hoger rendement	+/- Nieuwe installaties zijn performant
Brandstof aanlevering	- Grote hoeveelheden – verder transporteren !	+ Lokale biomassa benutten = transport ↓
Transport geproduceerde energie	- Komt van verder = verlies↑	+ Minimale transportafstand of verlies ↓
Synergie	- Niet evident of in unieke gevallen (vb Sidmar)	+ Is de essentie! Vb wkk, CO2 in serres..
Beheersing energie	+ Minder partijen = eenvoudiger afspreken	- Diffuus – vele partijen ≠ insteek ifv proces!
Operationaliteit	+ Professionele partners	+/- ifv. eigenaar
Kostprijs	+ Optimaal, maar voor één energievorm	- Duurder, maar door integratie daalt prijs

Tegen biomassa – voor fossiel ?

- Import fossiele brandstoffen 2007 in B
  - Olie 36,6 mio ton
  - Steenkool 7,4 mio ton
  - Aardgas 13,7 mio ton

BIOMASSA

ZON = E max

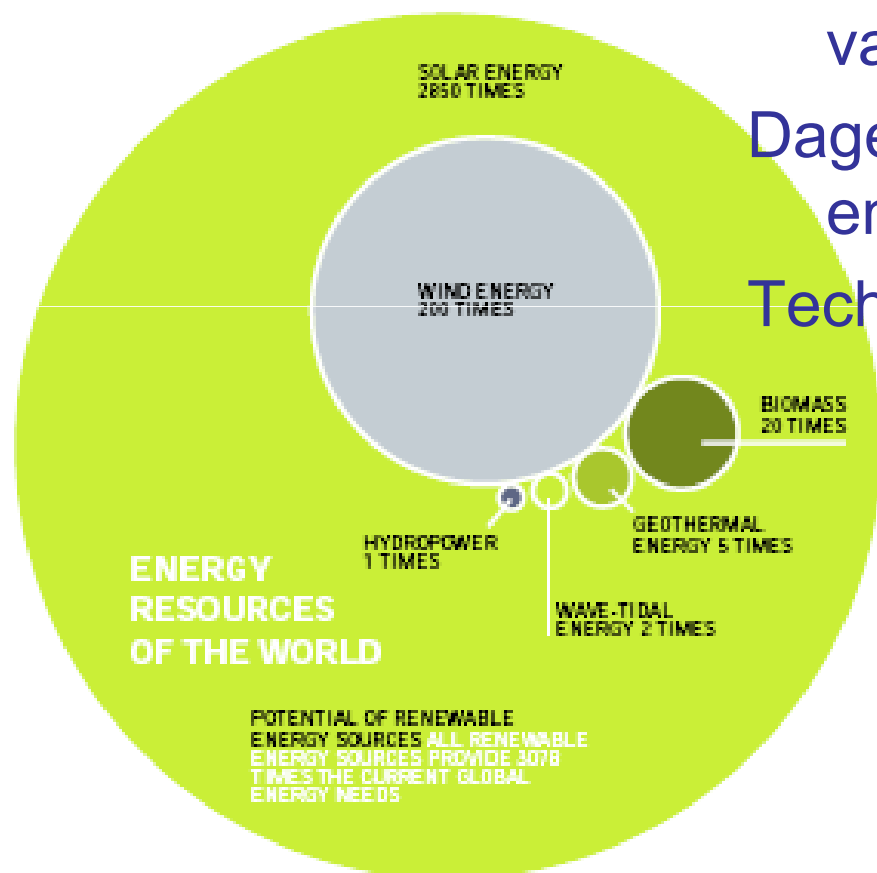
De Energie die de aarde bereikt is goed voor 2.850 keer de energie die we vandaag verbruiken in de wereld.

Dagelijks bereikt ons 8 jaar wereld-energieverbruik.

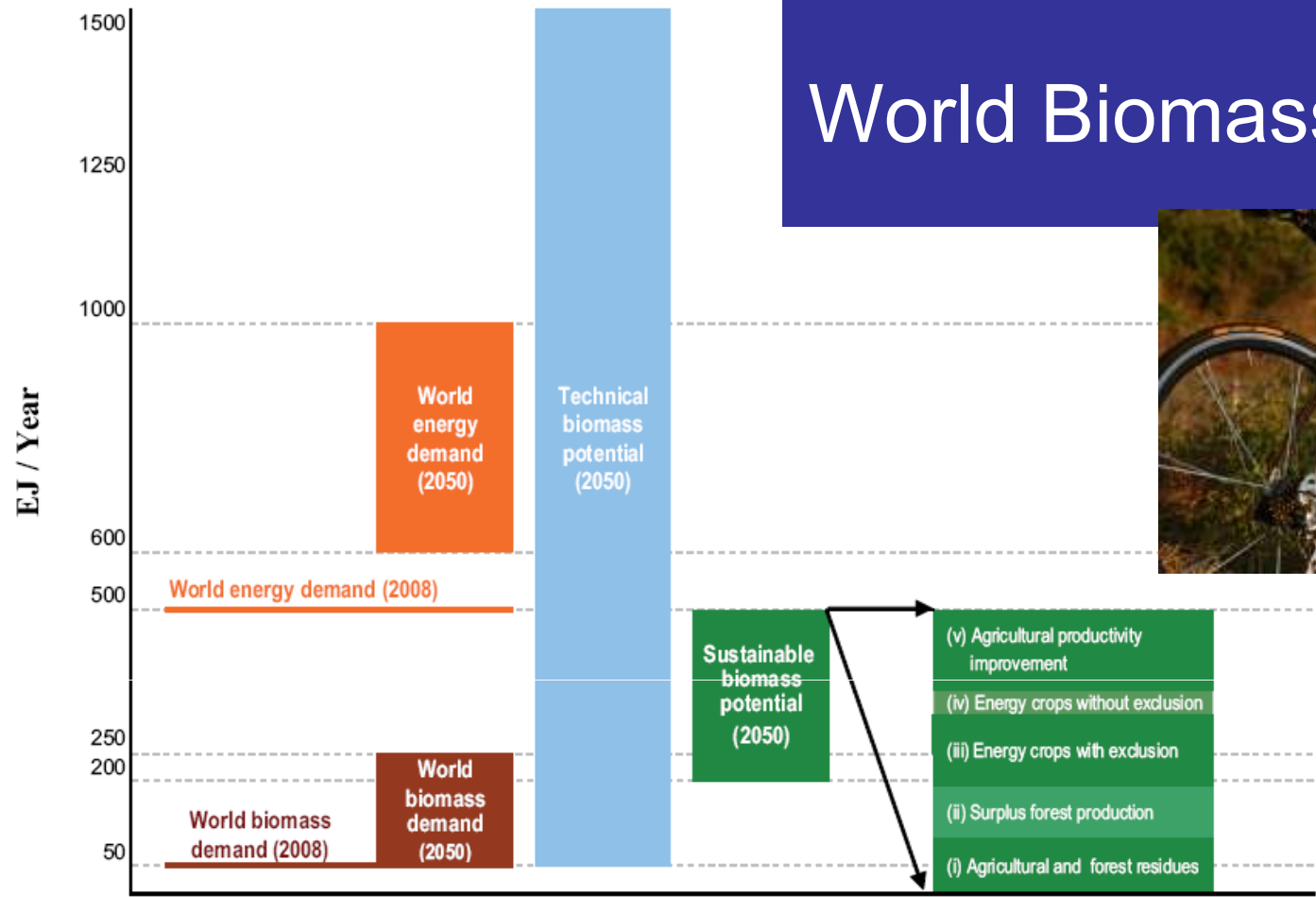
Technisch mogelijk vandaag (5,9x):

- Zonne-energie : 3,8 maal
- Geothermisch : 1 maal
- Wind : 0,5 maal
- Biomassa : 0,4 maal
- Hydro : 0,15 maal
- Oceaan : 0,05 maal

(DLR-studie energy[r]evolution 07/2008)

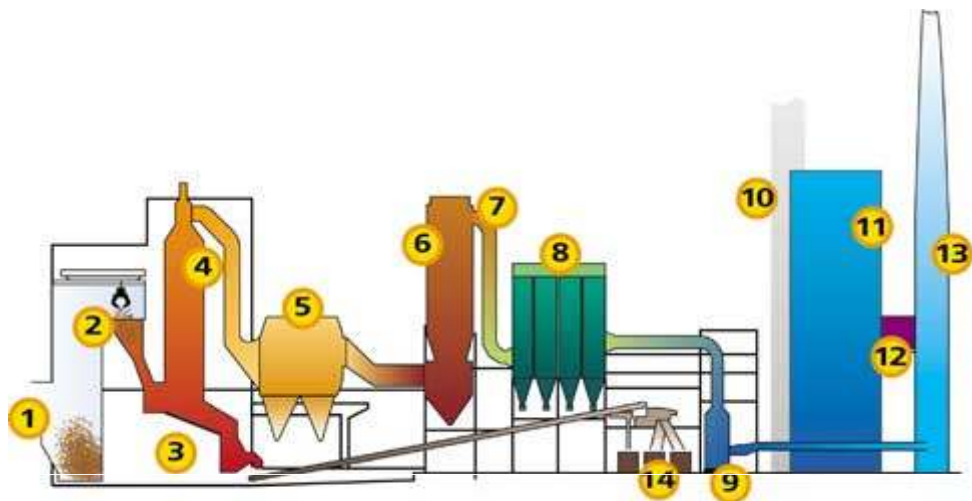
World Biomass Potential

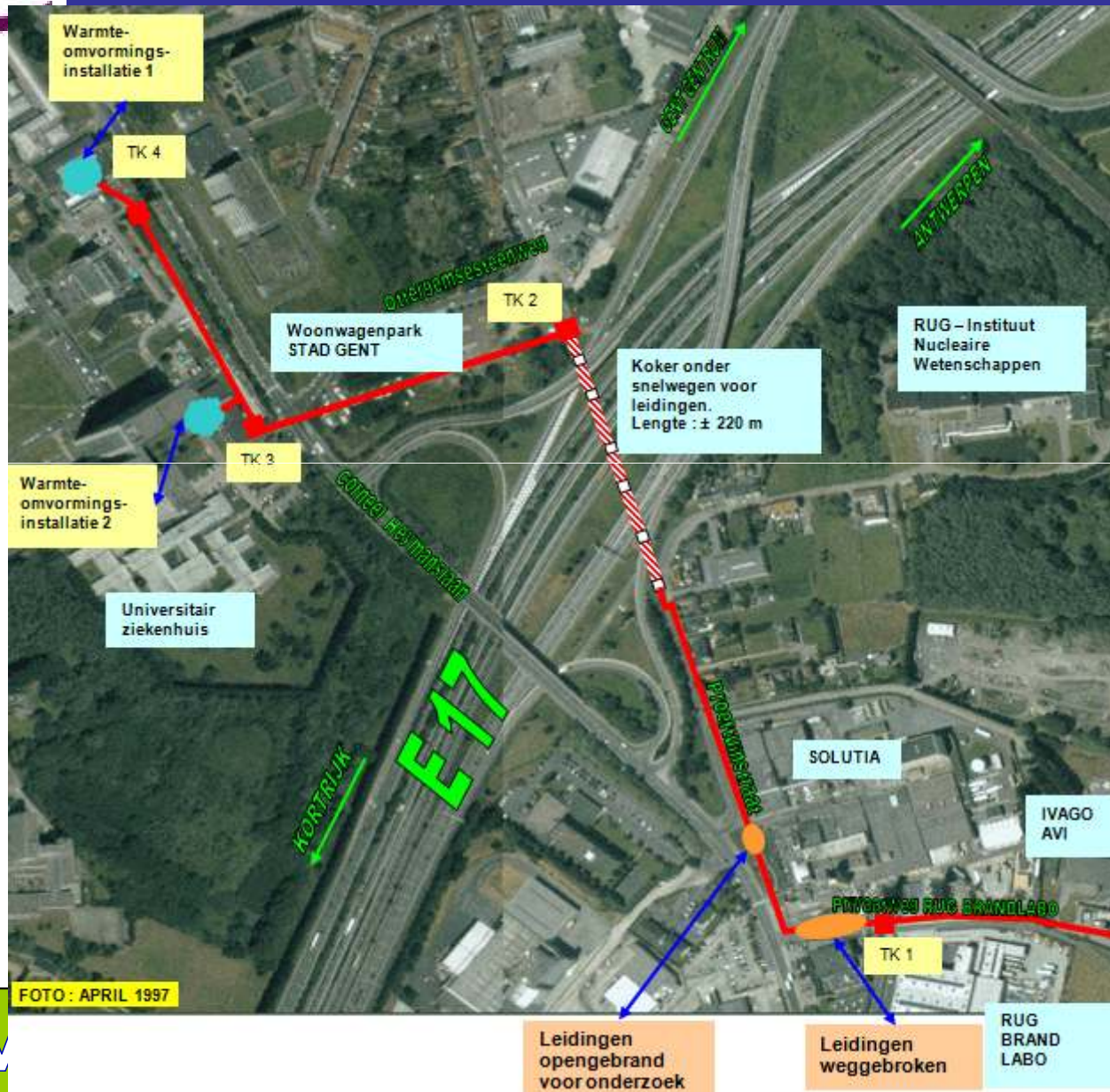
- Current world energy demand (500 EJ/year)
- Current world biomass demand (50 EJ/year)
- Total world primary energy demand in 2050 in World Energy Assessment (600 - 1000 EJ/year)
- Modelled biomass demand in 2050 as found in literature studies. (50 - 250 EJ/year)
- Technical potential for biomass production in 2050 as found in literature studies. (50 - 1500 EJ/year).
- Sustainable biomass potential in 2050 (200-500 EJ/year). *Sustainable biomass potentials consist of: (i) residues from agriculture and forestry (~ 100 EJ); (ii) surplus forest production - net annual increment minus current harvest (~ 80 EJ); (iii) energy crops, excluding areas with moderately degraded soils and/or moderate water scarcity (~ 120 EJ); (iv) additional energy crops grown in areas with moderately degraded soils and/or moderate water scarcity (~ 70 EJ) and (v) additional potential when agricultural productivity increases faster than historic trends thereby producing more food from the same land area (~ 140 EJ).*

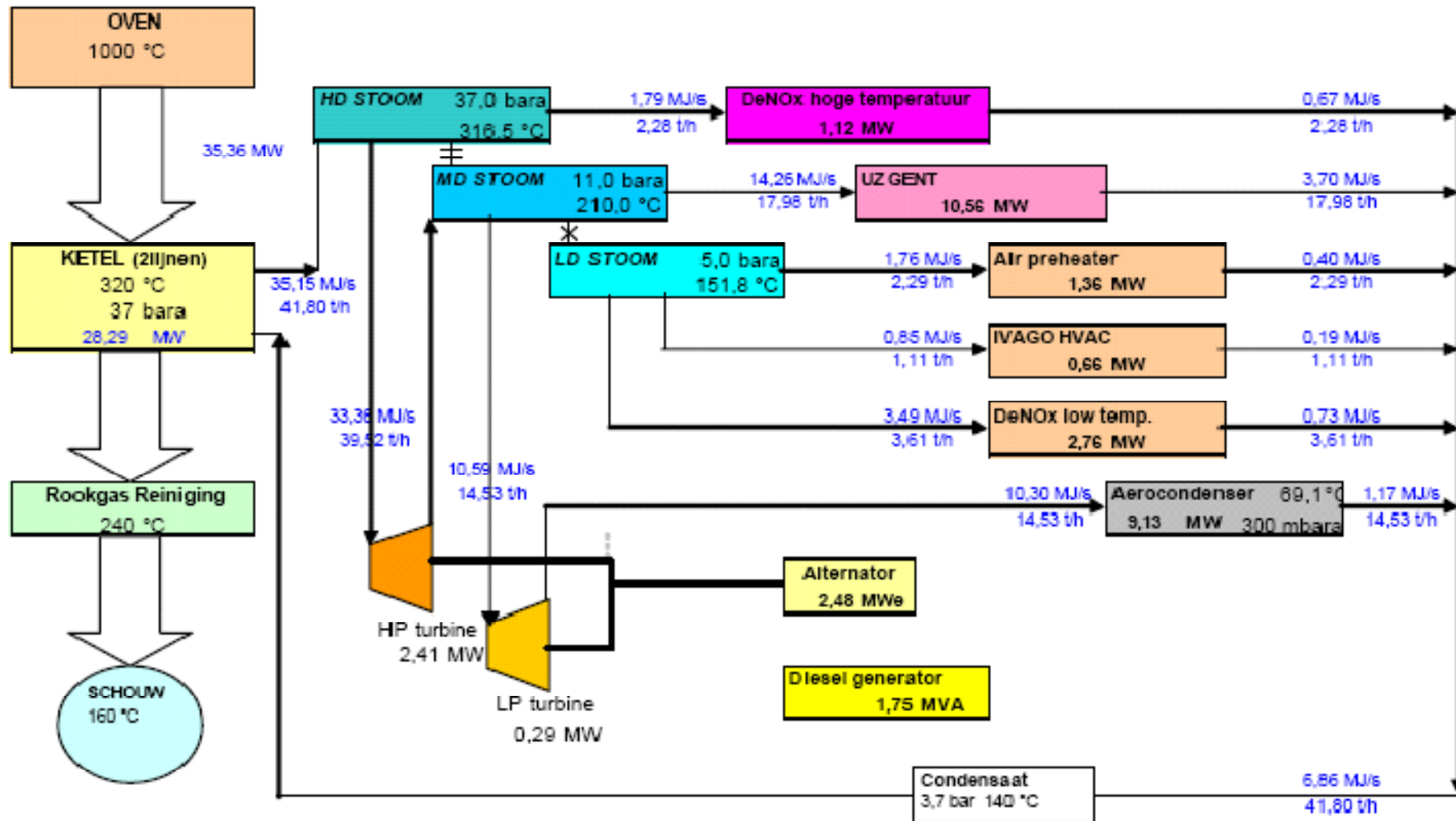
IVAGO in Gent

IVAGO afstandsleiding

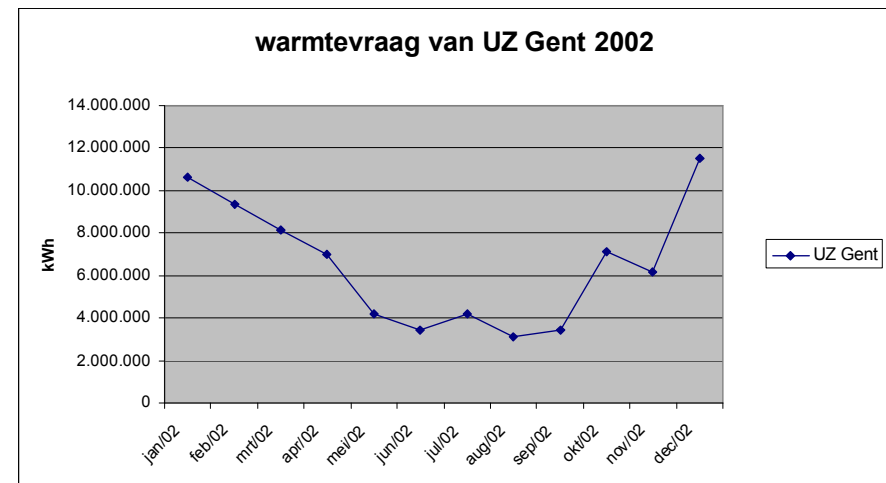

IVAGO : Energieflex (2 lijnen)

IVAGO HEAT SUPPLY TO HOSPITAL

- Heat ok but! – distance and steam parameters: T° en P , condensate?
- Necessity for local back-up because the availability of the incinerator is about 90%
- Heat demand in function of season

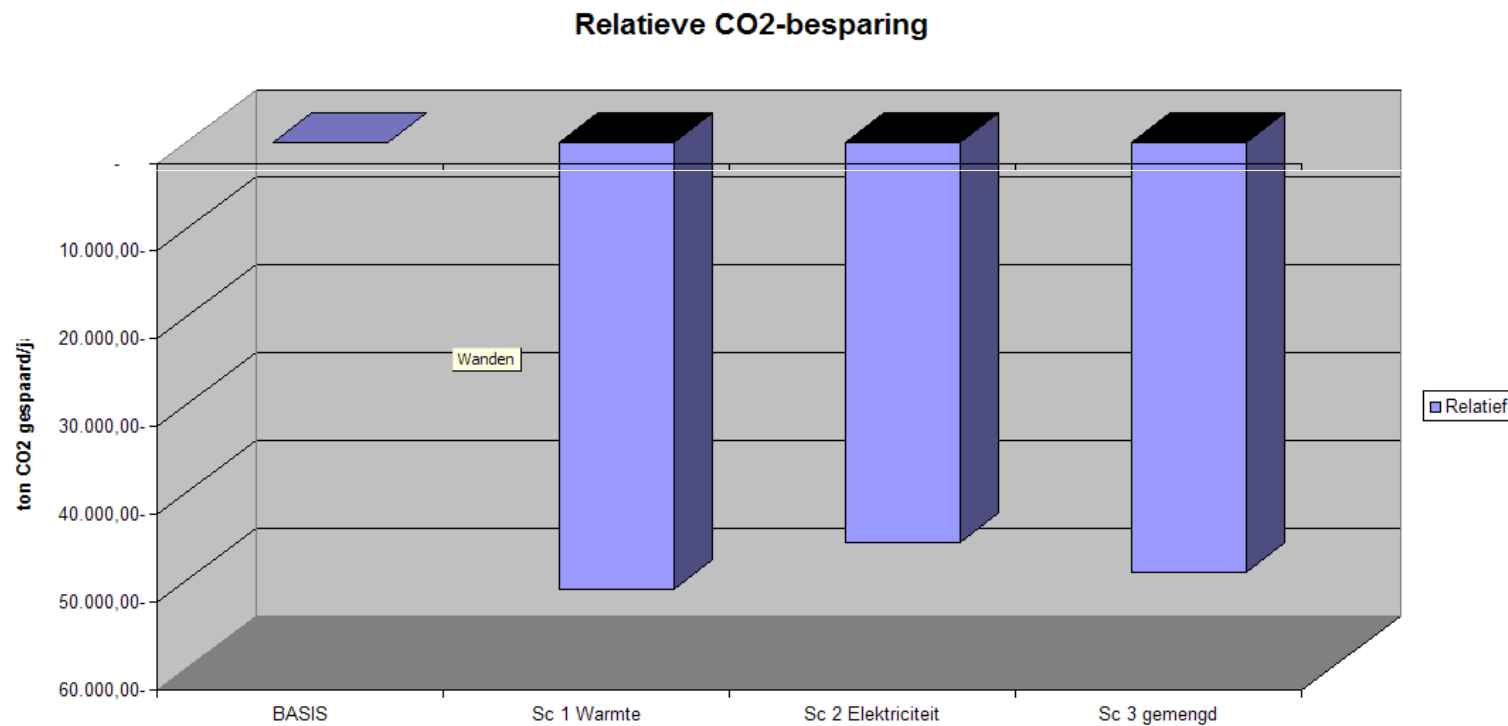

IVAGO CO₂ balance – suprise!?

	afval	aardgas	aardolie	diesel- motor	elektriciteit van het net	stroom- generatie	stoom	TOTAAL	Relatief
BASIS	99.603,74	8.202,63	436,81	-	4.633,65			112.876,84	-
Sc 1 Warmte	99.603,74	42,75	436,81	-	4.633,65	-	42.878,13-	61.838,83	51.038,01-
Sc 2 Elektriciteit	99.603,74	42,75	436,81	202,63	-	25.215,02-	7.904,60-	67.166,32	45.710,52-
Sc 3 gemengd	99.603,74	42,75	436,81	202,63	-	17.860,60-	18.732,50-	63.692,83	49.184,01-

alle waarden in ton CO2 en per jaar

Groene energie - Vergister

- DOEL – energiecentrale voor tuinbouwcentrum
- 90.000 ton van organisch afval wordt verwerkt naar methaangas
- Gewaarborgde leveringen per contract
  - Volautomatische ontpakker om verpakt materiaal te kunnen ontvangen en verwerken.
    - Chips, potten yoghurt, vaten olie, flessen drank, ...
- 2 aparte lijnen die, in geval van nood, elk de volle capaciteit aankunnen en zo de goede functionering gedurende het volledige jaar kunnen garanderen.
- Het digestaat wordt, al naargelang de vraag, omgevormd tot
  - meststof
  - Brandstof
  - water

Groene energie- Warmte Kracht Koppeling

- 4 biogasmotoren van 1.1 MW_e, welke werken op methaangas en op aardgas, om ongeveer 90% van de capaciteit op jaarbasis te kunnen garanderen.
  - 58.490 groene certificaten per jaar
    - 89 € per groen certificaat
  - 34.274 MW_he per jaar aan elektriciteit
    - 48.53 € gemiddeld per MW
- Naast energie ook massawissel

Energieclusterstudie IEPERLEE

P - Productenten (zonder rekening te houden met eigen afname)

P1	2.000 kWe	<i>ca. 2 MWth</i>	GSC en WKC
P2	1.200 kWe	<i>ca. 1,5 MWth</i>	GSC
P3	3.200 kWe	3.500 kWth	GSC en WKC
P4	1.400 kWe	<i>ca. 1,6 MWth</i>	GSC en WKC
P5	Houtsnippers (energiepotentieel ?)		
varia	Vergistbare stromen (energiepotentieel ?)		

V - Verbruikers

	Thermisch	Elektrisch
Drooginstallatie(s) (versch. Temp. Nivo's)		Koelen / vriezen
Absorptiekoeling (/vriezen)		
Ruimteverwarming		
Organic Rankine Cycle		

BIOGAS OPSCHONEN

Clustermogelijkheid ; directe lijn elektr. + biogasverbinding

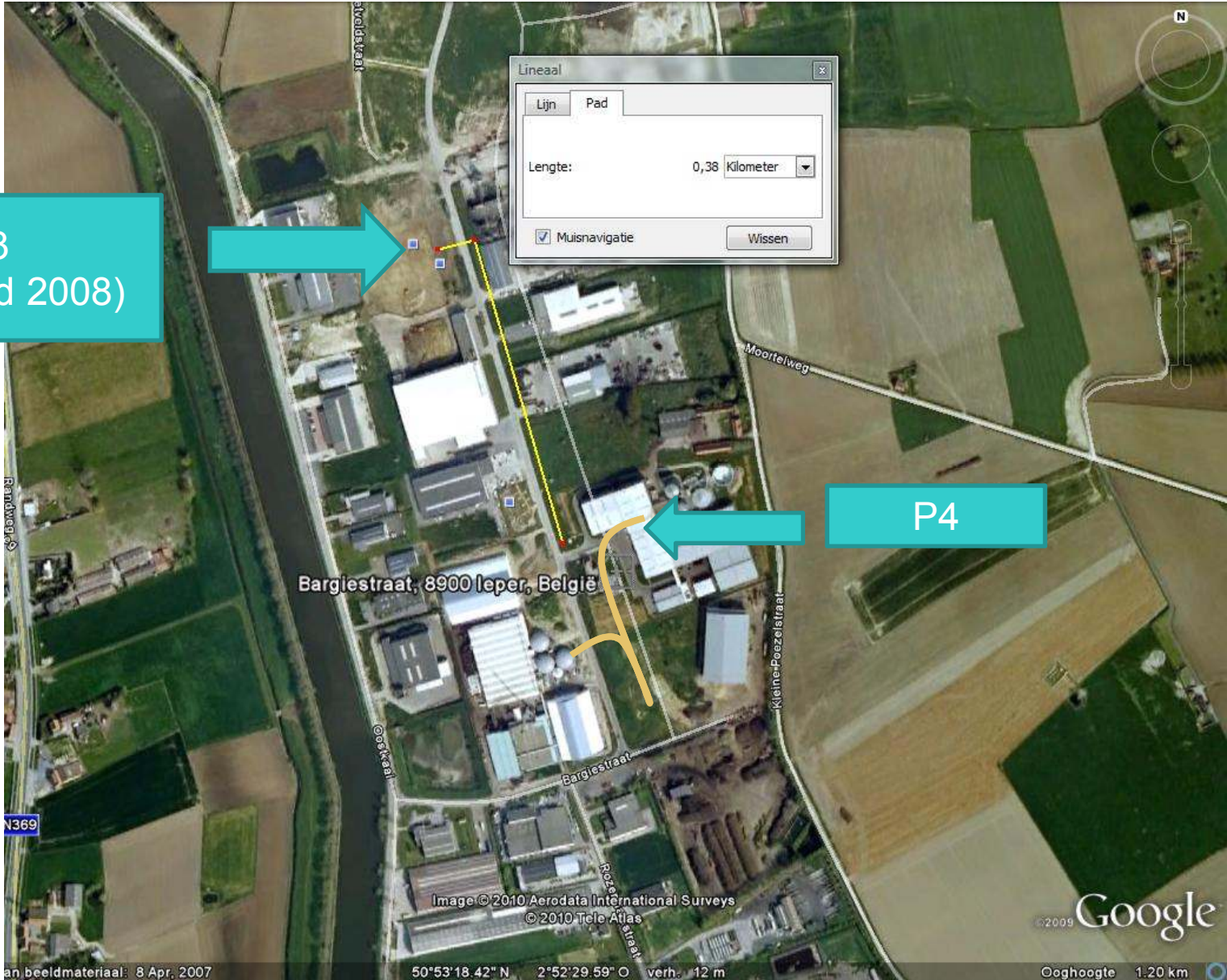
V3
(gebouwd 2008)

V3, verbruiker
MS 15kV, eigen
transformatoren.

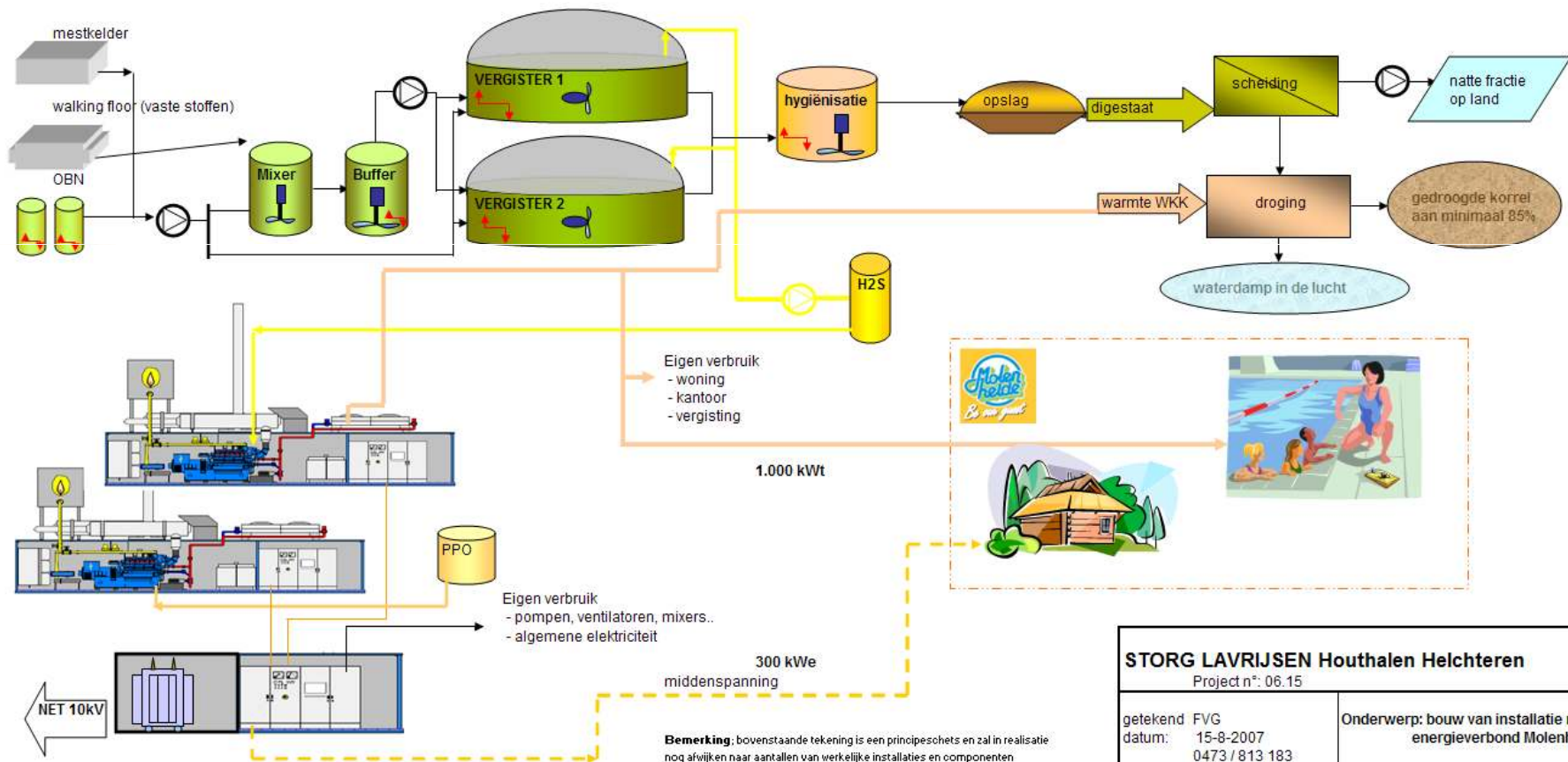
P4 injecteert op
15 kV-net.
Eigen transfo's.

P4

STORG Algemeen schema

CO-VERGISTINGSINSTALLATIE STORG

STORG LAVRIJSEN Houthalen Helchteren

Project n°: 06.15

getekend FVG

datum: 15-8-2007

0473 / 813 183

© **ABDE Solutions**

Onderwerp: bouw van installatie met energieverbond Molenheide

STORG installation

- Treatment of 23 kton/yr; own and external products
- Installation: weighbridge – storage – two step mesophilic digestion – hygiënisation – storage
- Energy cluster with leisure park Molenheide
- Concept according to EG 1774/2002
- Power pack: 1 biogas engine + 1 dual-fuel PPO (security of supply + island)
- Green electricity certificates
- 16.200 MWhe/year or 4.600 families

ABDE Solutions

Biogas = E + H

- Kenmerken motoren:

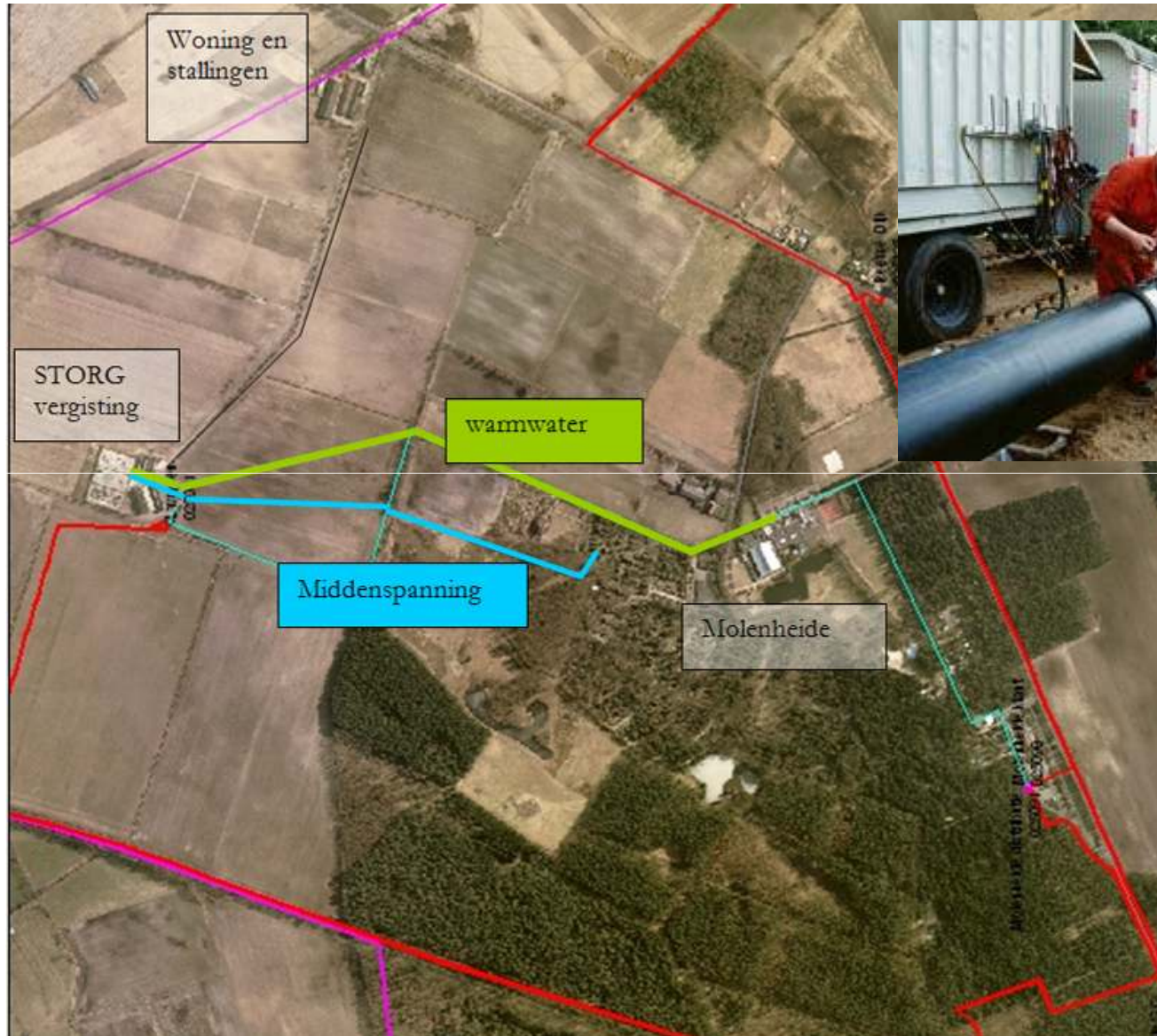
Vermogens in kW	Biogas	Dual Fuel	Toepassing
Pel	1.000	1.000	Eigen 100 kWe + Molenheide 350 kWe
Pth HT 109°C ΔT30°C	750	750	Hygiënisatie 550 kWth en Molenheide 650 kWth piek
Pth MT 65°C ΔT5°C		175	Vergisters
Pth LT 51°C ΔT4°C	218		Vorbewerking en burelen
Totaal thermisch	968	925	

CHE Molenheide (1)

- Heating of swimming pool average 310 kWth at High temperature 109°C and $\Delta T 30^\circ\text{C}$
- Distance for heating connection 1,2 km steel
- Electrical consumption 350 kWe on 10kV local grid operated by STORG
- WHY?
  - Financial advantage
  - Independence on fuel
  - Company Image

CHE Molenheide (2)

STORG

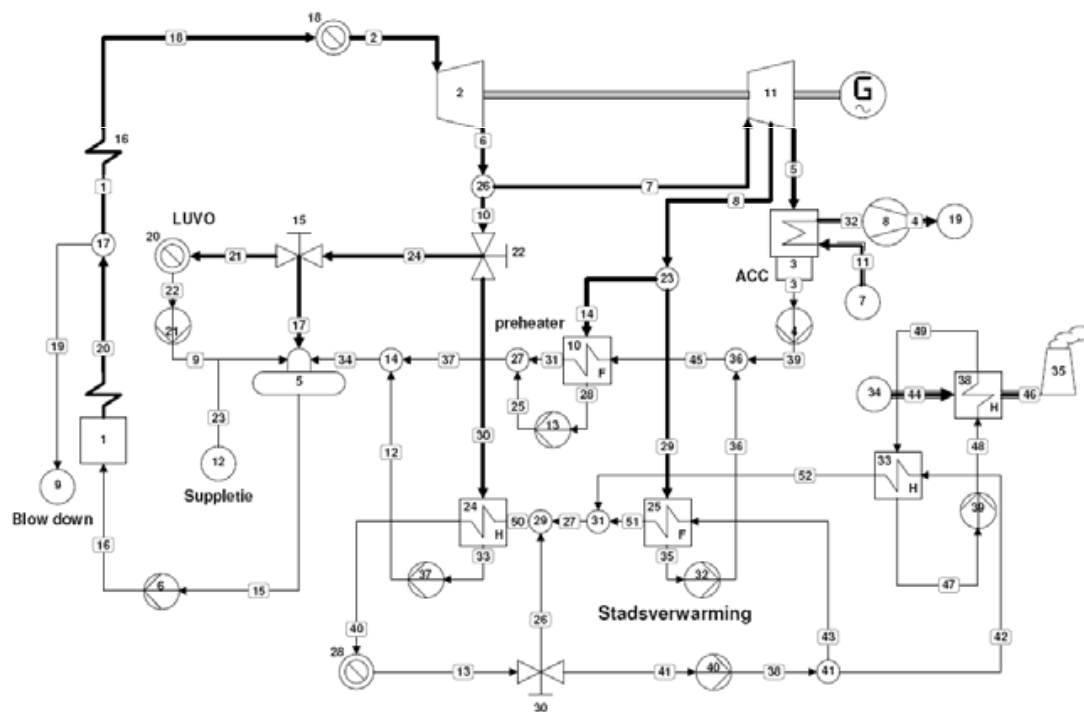

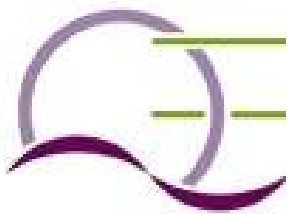

Warmtenet Hengelo – Twence (1)

- Voorbeeld Nederland
TWENCE - Hengelo
  - AVI stoom 415°C – 43 bara : aftap 4,5 bara
  - District heating : nieuw voor Hengelo met baseload 10 MWth / piek 50 MWth
  - Turbine 26 Mwe
  - Tww: 120 – 65°C
  - BIOGAS: 4,5 MWth

Warmtenet Hengelo – Twence (2)

Tariefregeling Warmtenet Hengelo 1 februari 2010

Deze tarieven gelden voor particuliere en kleinzakelijke klanten (verbruikers met een aansluitvermogen tot en met 40 kWth). Tarieven voor grootverbruikers zijn op aanvraag beschikbaar.

Administratiekosten

Soort kosten	Bedrag inclusief BTW	Bedrag exclusief BTW	Eenheid
Administratiekosten	€ 14,85	€ 12,48	per jaar of gedeelte van een jaar
Korting op de administratiekosten bij automatische incasso	€ 14,85	€ 12,48	per jaar of gedeelte van een jaar
Schriftelijke herinnering*	€ 8,40	€ 8,40	per herinnering
Sommatie van niet betaalde nota's*	€ 15,-	€ 15,-	per sommatie
Incassobezoek	€ 50,-	€ 42,02	per vordering

Als een vordering wordt overgedragen aan een derde partij, kan deze partij extra kosten in rekening brengen.

Vastrechtkosten

Soort kosten	Bedrag inclusief BTW	Bedrag exclusief BTW	Eenheid
Vastrecht gaskeur CW-4: 1996	€ 329,74	€ 277,09	per jaar
Vastrecht gaskeur CW-5: 1996	€ 365,44	€ 307,09	per jaar
Vastrecht gaskeur CW-6 en 7	op aanvraag	op aanvraag	

Leveringskosten

Soort kosten	Bedrag inclusief BTW	Bedrag exclusief BTW	Eenheid
Warmteprijs	€ 20,83	€ 17,50	Per GJ warmte

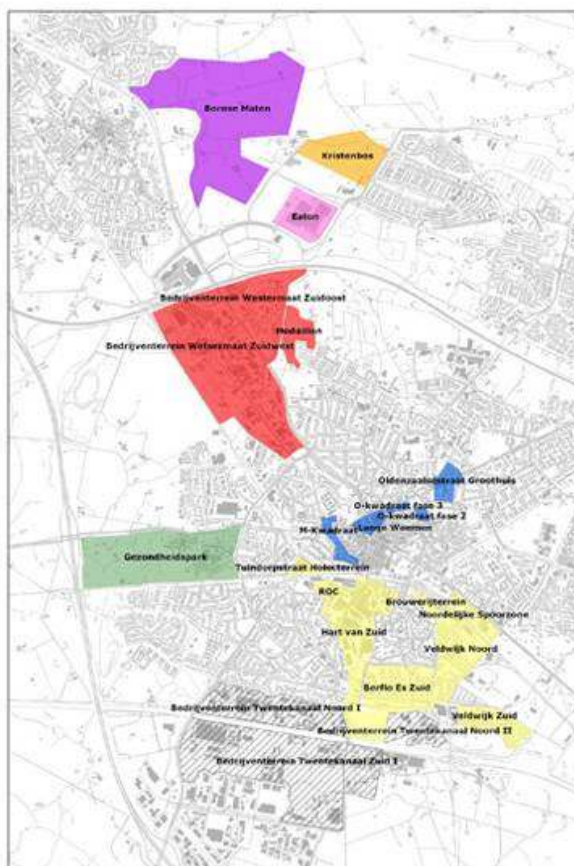
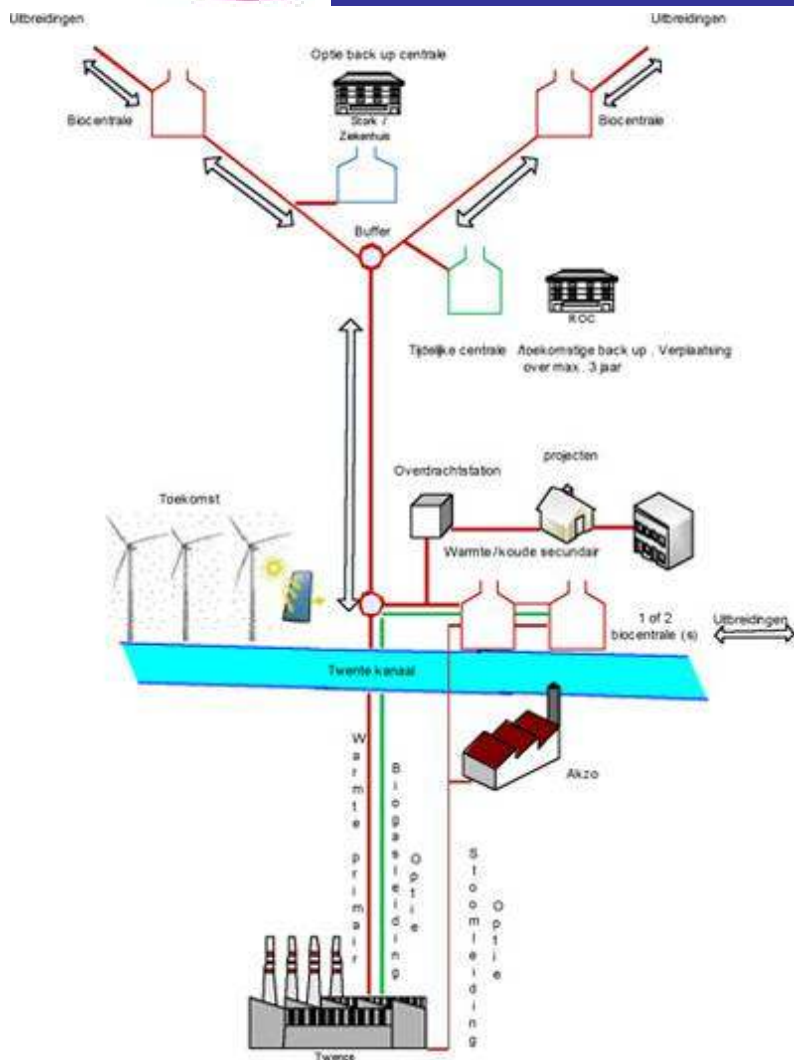
- Socialisering gebaseerd op het 'niet meer dan anders principe' (tov gas)
- Vb 2.000l/jr fuel= 1.700 €/jr
- www.warmtenethengelo.nl

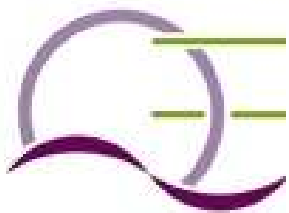

Warmtenet Hengelo (3)

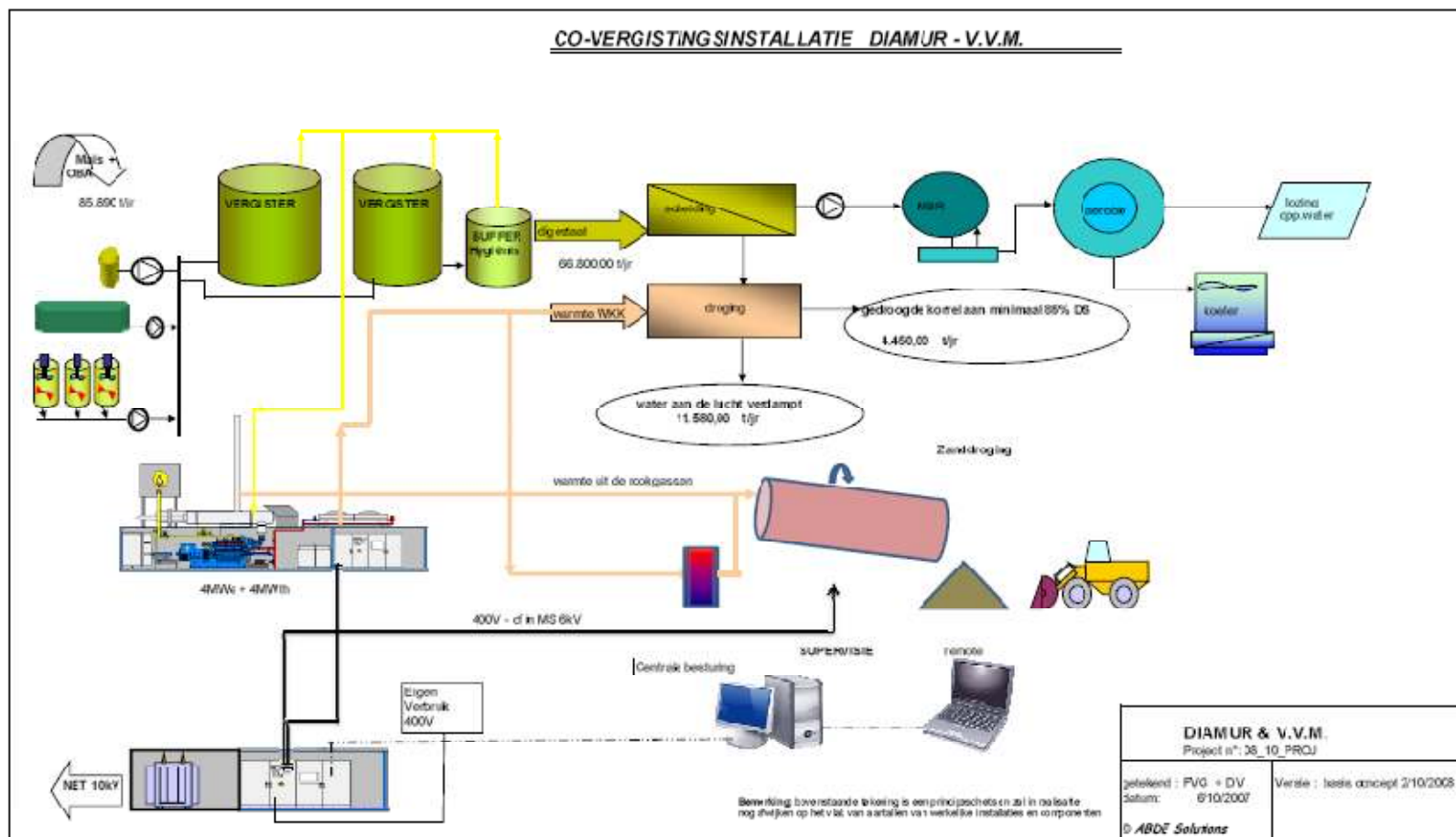
- Equivalent levering aan 16.000 huizen

BEDRIJFSCLUSTER - BRUGGE

- Gespaard E:16.000 MWhe W:26.000 MWth

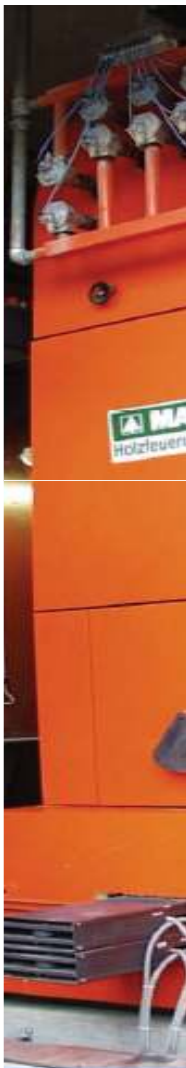
Conclusie en visie ODE BE-p

- De beste kWh is deze die we niet verbruiken, REG!
- Zoveel als mogelijk energieproductie op basis van HEB (alle vormen + decentraal // potentieel B 15% ODE/EDORA)
- Maximaal E/W-productie op basis van biomassa uit Vlaanderen zoniet import van duurzame biomassa
- Aandachtspunten:
  - Evenwichtige en geïntegreerde projecten hebben een toegevoegde waarde op het net – decentraal E+W
  - Kwalitatieve energielevering door respecteren van de technische voorwaarden (technisch en ecologisch)
  - “level-playing” field met fossiel
  - Onderbouwde keuze tussen materiaal-energie toepassing
  - Communicatie extern en overleg met stakeholders!

Bronnen

**YOU CONTROL
CLIMATE CHANGE.**

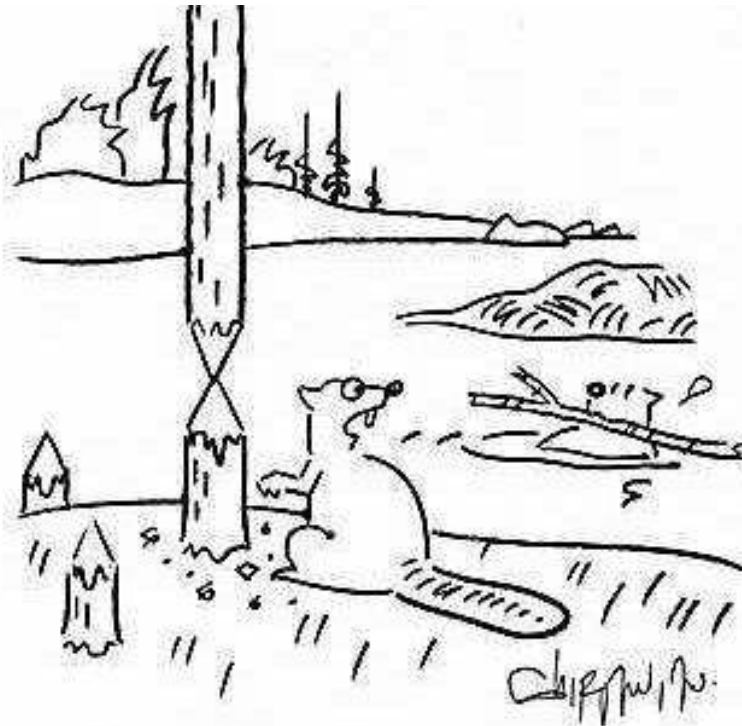

TURN DOWN. SWITCH OFF. RECYCLE. WALK. CHANGE

- <http://www.whrc.org>
- www.ieabcc.nl
- <http://www.vt.tuwien.ac.at/biobib/>
- www.vreg.be
- www.emis.vito.be
- www.eea.europa.eu
- <http://ec.europa.eu>
- www.ieabioenergytask31.org

- francies@ode.be
- 0473 / 813 183
- Nog een prettige en leerrijke dag!

"It's the last bite that worries me." maart 2010